

SVENSK VECKOTIDNING

<p>NIONDE ÅRG. Nº 7</p>	<p>Prenumerationspris: Helt år Emk. 225:— Halvt „ „ 125:— I utlandet: Helt år Emk. 350:— Halvt „ „ 200:—</p>	<p>UTKOMMER ALLA ONSDAGAR Redaktion: Svenska Folkförbundet Redaktör: N. Blees Reval, Riddaregatan 3.</p>	<p>Annonspris enligt överenskom- melse. För längre annonse- ring beviljas rabatt.</p>	<p>17 febr. 1926</p>
--	---	---	---	---

Utvandringen.

Utvandringen har blivit aktuell i Estland. Efter världskrigets omskakningar i samhället och de svåra tider som alla fått uppleva och som för många ännu ej slutats samt den fara som ständigt är överhängande har många tvungits att söka sig ett nytt hemland. Utvandringen höll under den senaste tiden på att bli gränslös. Man emigrerade vart som helst och hur som helst. "Det stora landet i väster" fick mottaga så många som kunde beredas plats där. Men det antalet var snart fulltecknat på många år i förväg. Sedan återstod Brasilien — kaffelandet, i sanning ett helvete för utvandrare, om man får tro den estniska pressen. Utvandringen dit har av regeringen numera blivit förhindrad.

Bland utvandrareskarorna funnos många svenskar. Utvandringlusten har sedan gammalt legat estlandssvenskarna i blodet och genom sin duglighet ha de i allmänhet haft framgång i världen.

Då nu utvandringen blivit hämmad, åligger det regeringen att skapa möjlighet för grundandet av nya hemman i Estland. Det svenska befolkningsöverskottet borde beredas möjlighet till kolonisering i hemlandet. Att splittra ut folket, en hit en annan dit, få vi ej vara med om längre. Vi ha redan tillräckligt många sådana tragiska sidor i vår bedrövliga historia

och behöva ej få en till. Då utvandring är av nöden, måste en svensk koloni bildas någonstans i Estland. Önskvärt vore om någon kunde lösa detta svåra problem.

J. B—n.

Valkampen börjar.

Den nya vallagen har berövat Estlands svenskar alla utsikter till att gå till riksdagsvalen med en självständig lista. Vi måste därför ingå valförbund med något annat lämpligt parti, som vill ge oss en plats, och sådana möjligheter finns det. Både tyskarna och det kristl. folkpartiet ha gjort oss erbjudanden. Det gällde nu att välja. Efter att ha inhämtat några av de ledandes åsikter på landsbygden, kom Sv. Folkförbundets styrelse den 15 dennes till den slutsatsen, att det största antalet röster bland den svenska befolkningen på landsbygden, som alltid varit religiöst intresserad, ändå kunde samlas, om vi förenade oss med det kristl. folkpartiet, som redan förut varit vår bundsförvant, huru naturlig en förening med ett minoritetsparti annars än vore. Den praktiska nyttan fick härvidlag vara avgörande. Genom förbundet med de kristliga komma dock icke våra minoritetsintressen att lida. Svenska folkförbundet har uppställt som villkor, att svenskarnas kandidat måste ha fria händer i nationella frågor. Endast de religiösa och kultu-

rella intressena äro gemensamma. Denna vår ståndpunkt delgavs det kristl. folkpartiets kongress i Reval den 16 dennes och här partiet varit tillmötesgående. Vi ha därför nu förenat oss med nämnda parti och vår kandidat, lektor H. Pöhl, uppställes på vallistan i Viks krets. Nu gäller det alltså att ånyo börja vår politiska kamp.

"Torplagen."

Riksdagen har antagit den s. k. torparlagen (popsi seadus). Enligt § 1 av denna lag komma följande torparhemman att skapas: 1) arrendegårdar, 2) självständiga hushåll, som arrenderas och 3) sådana legobruk, som funnits till redan före 1920 med ägarens beviljande, om de ej nyttjas på grund av arbetskontrakt.

Från huvudgården kunna enligt § 2 avskiljas: 1) hemmansägare, 2) torpare, och 3) privata jordars användare, om den åker och gårdareal, de hittills innehaft, ej överstiger 5 hektar och a) om de därtill på denna areal hava sitt boningshus, b) om torparen och hans föregångare uppodlat hälften av åkern som nybruk.

Sådant avskiljande kan emellertid icke fordras av privata jordägare (§ 3), om staten eller jordägaren försäkra torparen motsvarande jord på annat håll eller om torphemmanets avskiljande från huvudgården förstör den sistnämndas enhet, om huvud-

gården ej överstiger 20 hektar — är huvudgården mindre än 20 hektar har torparen rätt till husplats ej över $\frac{1}{3}$ hektar —, om torparen förlorat sin rättighet genom icke uppfylla överenskommelser, om torparen blivit av lagen bestraffad.

De torpare, som enl. denna lag bliva utan jord och gård kunna av rikets reservjordar erhålla boplatser enl. särskild förordning (§ 4).

I stället för de jordar, som jordägare förlora genom denna lag, kunna de få ny jord eller andra förmåner av riket (§ 5).

§ 6 och andra handla om val av representanter från jordägarna och torparna till jordkommissionerna och kommissionernas arbetsordning.

De nya torparställen kunna torpare utlösa av riket, om ej annorlunda överenskommit, eller betala 4% arrende av gårdens taxerade värde (§ 21).

Om jordägaren och torparen ej överenskomma om ställets värde, taxeras detta på samma sätt som rikets jordar, avdrag göras för de byggnader och jordförbättringar torparen gjort under de sista 20 åren, om han ej redan fått ersättning för detta (§ 22).

För torpställen betalar staten åt ägaren deras värde under 3 år — $\frac{1}{3}$ del under första året. Torparen betalar riket $\frac{2}{3}$ av ställets värde och ränta å återstoden. Torparen kan ock utbetala stället på en gång (§ 23).

Värden föras i estniska kronor, skulderna betalas under 36 år (§§ 24, 25).

Om torparen lämnar stället får han rättvis ersättning (§ 32).

Sådana äro huvuddragen av den nya lagen.

J. B—n.

Rickholtzbrev.

Allt går här sin vanliga gång. Läsarne undra kanske varför ej Rickholtzborna låta höra av sig ibland. Men ingenting särskilt har inträffat under den stränga vintern. Denna gång kan omtalas, att Rickholtz kommunalstyrelse på ett sammanträde löst den så länge omtalade skolhusfrågan. Enligt kommunalstyrelsens beslut blir det två sexklassiga skolhus i Rickholtz: en sexklassig i Höbring och den andra i Bergsby. Bergsby blir för 4 klasser och Roslep för 2 kl. Spithamns skola får

sina 4 kl. som hittills. Tills dato har ingen hörts vara emot detta beslut.

Den stränga vintern har gjort sig mycket kännbar här. Så ha skolarna flera dagar varit tvungna inställa arbetet. — I "bakvelde" ha barn insjuknat i mässling.

Postförhållandena ha betydligt förbättrats. Vid kommunalhuset har sedan en längre tid existerat en postagentur, dit post hämtas varje dag från Hapsal. Från den 1 februari öppnades en ny postagentur i Spithamn. Från agent. i kommunalhuset hemtas nu varje dag via Roslep post till Spithamn, så våra byar äro lyckligt lottade i den saken.

"Kustbon" har trängt sig in här i nästan varje hem, och hoppas vi att antalet prenumeranter skall växa. Man tycker här att tidningen i år är intressantare därför att redaktionen infört mera politiska nyheter. Skulle bara tidningen växa så småningom; penningkursen och torgprisen borde också stå då och då.

Från den 15 december till d. 13 januari har hållits i Roslep skolhus navigationskurser av kapten Th. Lindström från Hapsal för 22 elever.

Sjöfartsföreningen i Reval har lovat att utpricka Dyrhamns vik och göra den stenfri, så den kunde bjuda våra kustseglare en nödhamn, och skulla redan arbetet påbörjas nästa vår. Detta hälsa våra sjömän med glädje.

A. N—n.

Krönika.

Inrikes.

Riksdagen, som varit sjuk, är nu kry igen och har redan lett regeringssammanträden.

Lagen angående legobruk, vars huvuddrag återgivas på annat ställe i Kustbon, kommer på jordbrukarpartiets fordran icke att publiceras förr än efter två månader och kan således icke heller förr tråda i kraft. Troligen blir det ändå ingen folkomröstning för att utröna folkets vilja, huvuvida flertalet är för eller emot lagliga torparhemman med jord.

Ny vallag antagen av riksdagen. Nämda lag har nu antagits av riksdagen, och såsom vi redan tidigare skrivit, har lagen nu gjort det omöjligt för

mindre partier att anmäla kandidater. Varje parti, som uppställer kandidatlista får inbetala 50.000 mark "kaution" och lyckas man sedan icke vid valen genomföra 2 kandidater, blir valet icke godkänt, och pengarna återbetalas icke till andra än de listuppställare, som valt 2 eller flera riksdagsmän. Väljes endast en man får man ingen med i riksdagen.

Kassaförsnillaren, f. d. börskommitténs sekretarare Michelson, som arresterats men lyckats rymma undan polisen från båten "Kodumaa" utanför Reval, har kommit till sina svärföräldrars hem i Reval och själv låtit anmäla sig hos polisen, som ånyo gripit honom den 10 dennes.

Paketposten från Finland kommer att förmedlas över Petersburg. Sedan isförhållandena gjort det omöjligt för ångaren Poseidon att upprätthålla trafiken mellan Helsingfors och Reval, har postbefordringen en tid skett endast med flygmaskin. Emellertid har det varit omöjligt att sända större paket med flygmaskin, varför det hopats en ansenlig mängd postpaket. I anledning härav har poststyrelsen i Finland vidtagit åtgärder för paketpostens sändande över Ryssland till de baltiska länderna. På en förfrågan i Moskva har svar ingått, att Ryssland åtager sig postförmedlingen för en avgift av 25 centimer guldrang per bruttokilo.

Det återstår dock ännu en del praktiska åtgärder innan postbefordringen över Ryssland kan begynna.

Krigsutrustning till Petersburg. Tidningen Sevodnja berättar, att natten till den 6 februari å Revals redd från tyska ångaren "Hochland" inlastades ombort å sovjetisbrytaren "Jermak" 170 stora lådor på 30 pud varje, innehållande sprängämnen och vapen för röda arméns räkning. Lastningen övervakades av en tulljästeman, vars liv för detta tillfälle hade försäkrats till halvannan miljon estmark. Den 7 februari ångade "Jermak" ut till havs på väg till Petersburg, varvid den åtföljdes av isbrytaren "Oktjabrj."

Utlandet.

Förslaget om total förfinskning av Helsingfors universitet. Helsingfors universitets stora konsistorium behandlade de finska

studenternas framställning om universitetets fullständiga förfinsking. Vid föredragandet av framställningen yttrade universitetets rektor prof. Suolahti:

„Enär riksdagen genom lagen om grunderna för universitetets organisation så nyligen ordnat frågan om undervisningsspråket vid universitetet, att lagen ännu icke fullständigt hunnit träda i kraft, och erfarenhet rörande densamma ännu ej vunnits, har konsistorium enligt min åsikt icke orsak att i frågans nuvarande ske de taga initiativ till en ny lagstiftningstägärd, vars syfte vore att förändra de grunder, på vilka universitetets nya statuter ha uppgjorts.

Vad den i framställningen uttryckta förhoppningen om ökning av antalet finskspråkiga föreläsningar beträffar, har konsistorium redan skridit till åtgärder för att påskynda de nya bestämmelsernas om undervisningsspråket ikraftträdande före den stadgade yttersta tidpunkten.“

Konsistorium förenade sig enhälligt om detta rektors uttalande. Ingen diskussion uppstod i saken.

Tysklands inträde i N. F. Folkförbundsrådet beslöt vid sammanträde i Genève sammankalla Folkförbundet till generalförsamling den 8 mars.

Detta meddelande visar att icke blott, såsom beramat varit, N. F.-rådet sammanträtt, utan att detsamma också hastigt enats om inkallande av det för Tysklands inval erforderliga extra-ordinarie plenarmötet. Detta kommer alltså att äga rum redan om cirka tre veckor. De avlägsnaste staterna hinna naturligtvis icke på denna relativt korta tid sända specialrepresentanter till mötet. Men såsom förut nämnts har detta förutsetts och är det meningen att resp. stater i sådant fall låta företräda sig genom någon av sina i Europa ackrediterade diplomater.

Lettlands statsbank. Lettlandska statsbankens rena vinst steg för senaste år till 7,700,000 lat (guldfranc), mot 6,600,000 lat år 1924. Av förstnämnda summa ha 25% överförts till bankens grundfond, 10% till reservfonden, 7¹/₂% ha utdelats bland direktionens medlemmar och bankfunktionärerna och 7,57¹/₂% till faller statskassan.

Nordiska parlamentariska förbundet. Nordiska parlamentariska

förbundets nästa rådsmöte torde enligt uppgift komma att hållas i Köpenhamn i början av april. Vid sammankomsten beslutes bl. a. om nästa representantmötes program.

ETT OCH ANNAT.

Huru uppnå allmänt broderskap i världen?

Enligt den engelska tidningen „Westminster Gazette“ anstränger sig f. n. en stor kommission i England med arbetet att uppfinna en ny giftig gas. Över 500 officerare och andra militärer äro sysselsatta med detta arbete. Det är fråga om två giftiga gaser: den ena en bedövande och den andra en dödande. Laboratoriet, där arbetet bedrivs, befinner sig i en enskild landsort, dit ingen vanlig dödlig får sätta sin fot. Bönderna i trakten få göra stora omvägar för att komma fram till närmaste stad med sina produkter. Giftgasernas kemiska beståndsdelar äro en stor hemlighet, som endast laboratoriets personal är invigd i, och denna personals sammansättning påstås vara sådan, att den är fullt pålitlig och någon fruktan för förräderi således icke förefinnes. — Under det gångna året skall den engelska regeringen ha offrat över 150.000 pund på denna uppfinning.

Vi kunna icke svara för huruvida ryktet är sannt eller icke, men högst märkvärdigt låter det, och det är trivel underkastat, om en sådan rustning skulle befrämja arbetet för världsfreden.

Underjordisk posttransport i London. En underjordisk miniatyrjärnväg för posttransporter är under byggnad i London och väntas bli färdig mot slutet av innevarande år. Kostnaderna beräknas till 1,600,000 pund. Dubbelspår anläggas i en underjordisk tub, som är 3 meter i diameter och förenar alla huvudpostkontor i London med varandra. Tågen bli automatiska och få en hastighet av 56 kilometer i timmen. Nittio vagnar av något över fyra meters längd ha beställts för den nya transportbanan. Varje vagn beräknas kunna föra 500 kg. post. Det nya transportmedlet väntas komma att medföra stora besparingar i fråga om behovet av höst- och motorfordon ovan jord samt i fråga om manuell arbetskraft.

Vormsö St Olai församling, år 1925.

Forts. från nr. 6.

I kärleksgåvor har influitt: Genom kollekt 22.551:—Mk. Andra gåvor för 47.700:—Mk. Eller tillsamman 70.251:—Mk., därav för de fattiga omkring 43.000:—Mk. Dessutom har frivilligt arbete gjorts till ett värde av ungefär 31.000:—Mk. och åtskilliga saker såsom kalk, bräder m. m. skänkts till kyrkans reparation, vadan kärleksgåvorna såväl in natura som i pengar kan beräknas till ej mindre än 126.000:—Mk., vilket utgör ungefär 52:—Mk. per varje kyrkoskriven person.

Med behållningar från föregående år inräknade har församlingen haft en inkomst av 288.000:—Mk., därav för socialt arbete ungefär 71.000:—Mk. och för den direkta församlingskassan 217.000:—Mk. Arets räkenskaper har kunnat avslutas med några tusen marks behållning. Till alla dem som bitragit därtill såväl till dem, vilka skänkt ett och annat till kyrkans reparation, bidragit till arbetet på kyrkogården, understött det sociala arbetet bland församlingens fattiga eller på ett eller annat sätt tagit del i vår församlings verksamhet och liv, må här sägas ett varmt och hjärtligt tack!

Vormsö i januari 1926

John Klasson.

St. Mikael kyrkan i Reval.

Hög mässan kl. 10, 30 (skolsalen).

Söndagsskola kl. 12 (båda avdelningarna).

Konfirmanderna kl. 6, 30 i pastorsbostaden.

Onsd. d. 24.

Ingen gudstjänst (prostsynod i Hapsal).

Fred. d. 26.

Passionspredikan kl. 7,30. Erik Petzäll.

Penningkurser

Revals börs, 17 febr. 1926

1 dollar	—	372	375
1 pund	—	1.810	1.825
100 rentmark	—	8.850	8.975
100 Fmk.	—	937	947
100 sv. kr.	—	9.975	10.075
100 dan. kr.	—	9.625	9.825
100 nor. kr.	—	7.725	7.925
100 latt.	—	7.150	7.250

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget
EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 28. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING
BRANDFÖRSÄKRING
TRANSPORTFÖRSÄKRING
OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa sig till över

EMK. 80.000.000.—

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!

Trafikaktiebolaget MÄLAREN-HJÄLMAREN

TELEFONER: för passageraretrafiken 56-28, Norr 12-57, för godstrafiken Norr 12-99

Reguljära linjer: Stockholm — Köping — Kungsör — Arboga — Örebro
Stockholm — Strängnäs — Västerås — Enköping
Stockholm — Drottningholm — Sigtuna — Skokloster
Stockholm — äarna Ekerö, Björko, Adelsö och Svartsjölandet.

ANGÄENDE AVGÅNGSTIDERNÄ: SE DAGSPRESSEN

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportatliklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)
Hamngatan 3 A **STOCKHOLM** Norrmalmstorg

M. DUBOIS, UPPSALA
BAGERI- OCH KONDITORI A.-B.
rekommenderas

Telefoner: Konditoriet 1528 - Bageriet 2780 - Kontoret 9

GÖTEBORG
KÖR
OLOF ASKLUNDS
BRÖD.
Det ar bäst.

Större och mindre
Skogsparker på rot
såväl som
sågtimmer

köpes kontant av Säfveåns A. B.
Göteborg

Järnvägsrestauranten, Malmö
i nya hemtrevliga lokaler med ingång
från Skeppsbron
Fullständig restauranttrörelse.
Smörgåsbuffé - Konditoriafdelning

INGEN VET VAR
haren har sin gång,
men en var vet, att
PIX-PASTILLER
finnas överallt. Säljes i askar å 25 och 50 öre.
Ensamtilverkarer:
Pix Aktiebolag, Gäv

EGONLINEN

uppehåller regelbunden trafik Göte-
borg med alla mellanliggande svenska
hamnar till

Karlskrona—Danzig—Libau—
Riga—Reval—Hälsingfors.

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolfs“, Rt. 440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamoborstar, lämp-
liga för alla i marknaden förekommande
apparater och maskiner. — Begär offert!

Falkenberg

Använd

Extra vetemjölet

„ÖRNEN“

Den, som är förståndig att ej låta sig därås
av allt utländskt köper alltid svenska varor. En
gammal välkänd firma lämnar alltid köparen
bästa garanti att vid inköp erhålla största valuta
för sina penningar.

Våra tillverningar:

SALUBRIN
SPRITÄTTIKA
AROMA ÄTTIKSPRIT

Eau de Cologne:
Extrait Double **CARITA**
Extrait Quadruple **DELILA**

Härvatten: Lotion **GAMBO**
Lavendelvatten: Extrait Triple **GARITA** äro
var i sitt slag marknadens yppersta och därtill
billigaste fabrikater. Därför garanterar

A.-B. P. HAKANSSON, ESLÖV.

En ung fröken,

som perfekt behärskar svenska och tyska
och som kan hjälpa en 7 och 10 års
 flicka med hemläxor på tyska — helst
musikalisk, kan erhålla god anställning.

Svar till: Fru E. KELWETS,
Kunderi tän. 6 — 3.

Svenska Odlingens Vänners styrelse
sammankallas till

styrelsemöte

i Reval å Riddaregatan 3, måndagen
den 22 februari kl. 7 e. m.

H. Pöhl.
Ordförande.

Svensk flicka från landet, som även
förstår estniska, söker

tjänarinneplats.

Närmare uppgifter Nygatan 12—7.

Olof Almér

Tel. 531 **Kristianstad** Tel. 163
Välsorterat Fin- o. Grovbageri

HOTELL
EXCELSIOR
Birgerjarlgatan 35, Stockholm
(K. F. U. M:s hus)

Rikstelefon o. telegramsadress: EXCELSIOR
Stockholmstelefon 98 27.